

Παναγιώτης Μαυροειδής

Πριν σχεδόν ένα αιώνα από σήμερα, την επαύριον του **Μεγάλου Πολέμου** (ΑΠΠ), που είχε στοιχίσει (χωρίς λόγο) 23 εκ. νεκρούς, ξέσπασε η λεγόμενη **Ισπανική γρίπη**, οδηγώντας σε πάνω από διπλάσιους θανάτους σε όλο τον κόσμο.

Άλλο πράγμα η Ισπανική γρίπη, άλλο πράγμα ο κορωνοϊός. Αλλά ας συζητήσουμε λίγο.

Για εκείνη την εποχή, μπορούμε με σιγουριά να πούμε τα εξής:

Πρώτο: Το πεδίο αρχικής εμφάνισης εκείνου του ιού, ήταν τα χαρακώματα και στρατόπεδα, όπου ήταν στοιβαγμένοι εκατομμύρια στρατιώτες σε άθλιες συνθήκες υγιεινής

Δεύτερο: Αμέσως μετά το τέλος του πολέμου, οι στρατιώτες μαζί με τη χαρά της λήξης του πολέμου, μετέφεραν άθελά τους –και παρά τον κατά τα άλλα μικρό βαθμό μετακινήσεων τότε- τον ιό της γρίπης στα πέρατα του κόσμου, επιστρέφοντας στις πατρίδες τους

Τρίτο: Οι συνέπειες σε θανάτους ήταν τεράστιες (πάνω από 50 εκ.), καθώς τότε κάθε έννοια δημόσιου συστήματος περίθαλψης και υγείας ήταν ανύπαρκτο ή στα σπάργαλα και σε γιατρό πήγαιναν μόνο ορισμένοι αστοί.

Τέταρτο: Την επαύριο εκείνου του ολοκαυτώματος της Ισπανικής γρίπης, η ανθρωπότητα έμεινε με τη σοφία της ανάγκης για ένα δημόσιο σύστημα υγείας. Το οποίο για να λειτουργεί αποτελεσματικά, δεν μπορούσε παρά να ήταν απολύτως καθολικό και εντελώς δωρεάν. Ήταν «ανάγκη» του καπιταλισμού για να λειτουργήσει. Ήταν όμως, πολύ περισσότερο, ανάγκη των εργατών και αποτέλεσμα αιματηρών αγώνων του εργατικού κινήματος και της Ρώσικης Επανάστασης. Για αυτούς τους λόγους, λίγο ως πολύ, έστω κουτσό και ανάπηρο, δημιουργήθηκε σχεδόν παντού

Με δραματικό τρόπο αποδείχτηκε ότι οι κοινωνίες στα **μετόπισθεν** ήταν απολύτως **ανοχύρωτες**, όχι έναντι των «εξωτερικών εχθρών», αλλά έναντι των **εσωτερικών αντιφάσεων** τους, που με ραγδαίο τρόπο ανέπτυσε ο καπιταλισμός εκείνης της εποχής.

Στη **σημερινή εποχή**, που είναι μια **άλλη εποχή** από άποψη επιστημονικών δυνατοτήτων και υποδομών, τι οφείλουμε να παρατηρήσουμε:

Πρώτο: Υπάρχει τρομακτική **στοίβαξη των ανθρώπων σε μεγαλουπόλεις**-τέρατα, όχι επειδή οι άνθρωποι είναι παράλογοι, αλλά επειδή μια συγκεκριμένου τύπου «ανάπτυξη», ακολουθεί (αλλά και οδηγεί) το μοντέλο της δημιουργίας των λεγόμενων «οικονομιών κλίμακας», που αποτελεί ζωτική αρχή για την καπιταλιστική λειτουργία και αέναη κίνηση. Οι άνθρωποι όχι μόνο συσσωρεύονται μπουλουκηδόν σε **πόλεις-αποθήκες** για τις όλο και μεγαλύτερες και συγκεντρωμένες καπιταλιστικές επιχειρήσεις, αλλά οι ίδιες αυτές πόλεις είναι και λειτουργούν ως **επιχειρήσεις** σε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής

Δεύτερο: Εντός των ίδιων τερατουπόλεων, οι άνθρωποι ζουν όλο και περισσότερο σε **κλειστούς και περικλειστούς χώρους** των κτισμάτων τους, ενώ ο διαθέσιμος ελεύθερος χώρος εκτός των κτισμάτων όλο και περιορίζεται. Φανταστείτε τα διαμερίσματα με τα κλειστά παράθυρα λόγω ατμοσφαιρικής ρύπανσης ή θορύβου, τα περικλειστα γραφεία επιχειρήσεων χωρίς καν ανοιγόμενα παράθυρα, το χρόνο

που περνάμε σε ασανσέρ ή σε Μετρό.

Τρίτο: Όπως κάθε επιχείρηση έχει ως εξαγόμενα όχι μόνο **προϊόντα** προς χρήση, αλλά και **απορρίμματα**, έτσι και κάθε μεγαλούπολη-τέρας, έρχεται όλο και περισσότερο αντιμέτωπη με την **αδυναμία διαχείρισης των απορριμμάτων της**. Βυθίζεται εντός τους, με πρώτα θύματα φυσικά, τα λαϊκά στρώματα που δε μπορούν να διαλέξουν περιοχή.

Τέταρτο: Τα ίδια τα σώματα των ανθρώπων, ειδικά των πόλεων, περισσότερο από ποτέ, έχουν μετατραπεί σε ένα διαρκώς ντοπαριζόμενο πολύ-εργαλείο/μηχανή, με πλήθος χημικών παραγόντων να το υποστυλώνουν, “ομορφαίνουν” και «ντουρώνουν» και ταυτόχρονα να το διαβρώνουν και εξαντλούν. Από τις δηλητηριασμένες βιομηχανικές τροφές, έως τα κάθε είδους φάρμακα (εκτός των απαραίτητων), παραφάρμακα, ψυχοφάρμακα, καλλυντικά, αρωματικά και ότι άλλο φανταστεί κανείς. Σε ένα καταναλωτικό μοντέλο όπου η δημιουργία άχρηστων και αγχογόνων αναγκών, είναι εξαιρετικά ταχύτερη από την υποβάθμιση πραγματικών ζωτικών αναγκών του σώματος και της ανθρώπινης κοινωνικής συγκρότησης.

Πέμπτο: Πέρα από την δηλητηρίαση των σωμάτων και σε συνδυασμό με αυτήν, η **ψυχική εξάντληση των ανθρώπων**, σε ένα περιβάλλον του απίστευτα πυκνού χρόνου, του παγκόσμιου just in time, του γερμανικού “schnell!”, της ανύπαρκτηςσχόλης (ακόμη και αν δε δουλεύεις!), της εργασιακής, κοινωνικής, αλλά και τελικά υπαρξιακής ανασφάλειας, οδηγεί εν τέλει σε εξαιρετικά μειωμένες άμυνες, ικανότητες και «γνώσεις» των οργανισμών να ανταπεξέλθουν, ακόμη και στις μικρότερες επιθέσεις ασθενειών, πόσω μάλλον σε συνθήκες **πανδημίας**.

Έκτο: Έχοντας πλέον παρέλθει ένας αιώνας από εκείνο τα μακελειό της Ισπανικής γρίπης και της συγκρότησης δημόσιων συστημάτων υγείας, ο πιο αντιδραστικός, καθολικός, γενικευμένος και απάνθρωπος καπιταλισμός όλων των εποχών, επιτίθεται μεταξύ των άλλων με καταγιστικό τρόπο, όχι γενικά στο σύστημα υγείας (διότι το έχει ανάγκη), αλλά κυρίως στην **καθολικότητά** του και **δωρεάν λειτουργία** του με όρους **ποιότητας**. Διότι πλέον, δεν αποτελεί μόνο και κυρίως ένα «αναγκαστικό» φορτίο απαραίτητο για την αναπαραγωγή της εργατικής τάξης, αλλά και ένα πεδίο κερδοφορίας για το κεφάλαιο

Επαναλαμβάνουμε: **Άλλο πράγμα η Ισπανική γρίπη και άλλο ο κορωνοϊός**. Άλλη εποχή εκείνη, 100 χρόνια πριν και άλλη η σημερινή.

Να όμως που και σήμερα -ή ίσως περισσότερο σήμερα-, οι κοινωνίες και μάλιστα στις περισσότερο ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες (φαίνεται αντιφατικό, αλλά δεν είναι είναι!), είναι **περισσότερο από ποτέ ανοχύρωτες**.

Ω, τι φριχτό πράγμα ο πόλεμος! Να όμως που τον περιμένει κανείς στα σύνορα με τις σημαίες, τα танκς και τα αεροπλάνα της γειτονικής εχθρικής χώρας, και τελικά τον αναγνωρίζει φαντασιακά ως πόλεμο και «ασύμμετρη απειλή από τους «εισβολείς» πρόσφυγες!

Και τι έκπληξη, ώσπου να συνηθίσεις την κατασκευή του πολέμου με αυτή την εικόνα, ο πόλεμος ξεσπάει με άλλη και πιο απειλητική μορφή, μέσα στις καπιταλιστικές μεγαλουπόλεις!

Ή μήπως η κατάσταση που ζούμε σήμερα με μάσκες, σταμάτημα επιχειρήσεων, απαγόρευση μετακινήσεων, εξόδων, διασκέδασης, σε λίγο διαδηλώσεων και απεργιών, με στρατό και αστυνομία παντού, κόλαση στα νοσοκομεία, δεν θυμίζει **εμπόλεμη ζώνη**;

Και να που αυτός ο κορωνοϊός μεταφέρεται ταχύτερα με τις business class πτήσεις, παρά με το «ποδαράτο» 2x2 των φτωχοδιαβόλων, οι οποίοι συν τοις άλλοις έχουν αναπτύξει αναγκαστικά ένα πιο ισχυρό ανοσοποιητικό σύστημα, ζώντας μέσα στην στέρηση και την ασθένεια.

Το πιο γελοίο που έχει ακουστεί-μετά τη ρατσιστική απόδοση των ασθενειών σε πρόσφυγες, μετανάστες και φτωχούς- είναι η έμμεση ενοχοποίηση των ζώων στο ιατρικό λεξιλόγιο: Ασθένεια των πτηνών, των χοίρων, των φιδιών και πάει λέγοντας.

Αν κάτι πρέπει να μας μείνει από όλα αυτά είναι η **κατάρρευση του μύθου**, που ταυτόχρονα αποτελεί αδήριτη ανάγκη του καπιταλισμού, πως η φύση, το σύνολο του έμβιου κόσμου και ο άνθρωπος μέσα σε αυτό, αποτελούν **ανεξάντλητη δύναμη** προς εκμετάλλευση και καύσιμη ύλη για μια όλο και μεγαλύτερη, αλλά ταυτόχρονα όλο και πιο άνιση και οικολογικά καταστρεπτική, οικονομική μεγέθυνση.

Η μοναδικά δυνατή αντίδραση των καπιταλιστικών κοινωνιών στην πανδημία του κορωνοϊού, αποτελεί **επιτομή των αδιεξόδων τους**.

Δύο πράγματα προτείνουν. **Να κλείσουν τα σύνορα των κρατών ερμητικά και να κλειστούν οι άνθρωποι μέσα στα σπίτια τους!**

Ορθολογικά φαντάζει -και προσωρινά ίσως είναι- η μόνη λύση. Από **άποψη προοπτικής**, αποτελεί **βόμβα** στα θεμέλια της καπιταλιστικής ανάπτυξης και διεθνοποίησης, αλλά και **κοινωνικό θάνατο** του συλλογικού πολιτισμού της ανθρωπότητας.

Θέλουμε δε θέλουμε, με αυτή ή τη άλλη σημαία, αν όχι εμείς αλλά άλλοι, με τούτα ή εκείνα τα σύμβολα, η ανθρωπότητα και βασικά οι εργατικές τάξεις και τα πληθειακά στρώματα σε όλο τον κόσμο, θα θέσουν ξανά επί τάπητος, νέα, πιο **θεμελιακά ερωτήματα προοπτικής**.

Με πιο ώριμο και καθολικό τρόπο, τίθεται η ανάγκη καταστροφής του καπιταλισμού και της αγοραίας εμπορευματικής λειτουργίας του ως συνολικό κοινωνικό υπόδειγμα. Αλλά ακόμη περισσότερο, οφείλουμε να συμβάλλουμε στην προβολή μιας **σύγχρονης κομμουνιστικής προοπτικής**, με τη **διεθνιστική και οικολογική** της διάσταση, πιο αναγκαίες από ποτέ. Και θα συμβάλλουμε.